

Kaprinay Eszter:
Alaptörvényünk a szellemi alkotások tükrében
(Rezümé)

PhD hallgató, SZTE-ÁJTK Doktori Iskola

Konzulens: Dr. Görög Márta egyetemi docens

Kétségtelen, hogy a jogalkotó által nemrégiben elfogadott és a 2012. január 01-jétől alkalmazandó új Alaptörvény számos meghatározó változást eszközöl a jelenleg hatályban lévő Alkotmányunkhoz képest. Egy közös pontot azonban mindenképpen találunk a tárgyi jogszabályokat összevetve, nevezetesen, hogy egyik sem rendelkezik a - napjaink információs, illetve tudásalapú társadalmában kiemelt jelentőséggel bíró - szellemi alkotások, avagy maga az alkotó védelméről.

A szellemi alkotások jogának területe kettős kötődésű. Szladits szavait segítségül hívva: „Ezek a jogok mintegy a középen állanak a dolgokra irányuló tulajdonjog és az ember személyiségének közvetlen jogi oltalma, vagyis a személyiségi jogok között.”¹

A jog az alkotónak saját szellemi terméke felett – az ún. személyhez fűződő jogain túl - a tulajdonhoz hasonló, azonban sok tekintetben korlátozott, kizárólagos jogokat biztosít, melyeket a jogtudomány összefoglalóan a „szellemi tulajdon” elnevezéssel illet. A kifejezés csak szórványosan fedti a valóságot, hiszen a két jogterület hasonlóságai ellenére, nyilvánvaló, hogy szellemi tulajdon esetén nem lehet szó a hagyományos értelemben vett tulajdonjogról.

Figyelemmel arra, hogy sem jelenlegi Alkotmányunk, sem pedig az új Alaptörvény nem tartalmaz a szellemi alkotásokra, illetve a hozzájuk fűződő jogokra vonatkozó rendelkezéseket, szükségszerűnek látszik azon alapjog, avagy alapjogok megkeresése, amely e, a szellemi alkotásokhoz tapadó különleges jogokat kifejezésre juttatja a „törvények törvényében”. A magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában mind az iparjogvédelmi, mind a szerzői jogok az alkotmányos tulajdonvédelem körébe kerültek bevonásra,² amely a fentiekben leírtak ismeretében korántsem tekinthető mindenre kiterjedő megoldásnak.

Előadásom célja azon egyéb alaptörvényi rendelkezések, illetve alapjogok górcső alá vétele, amelyekből a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok levezethetőek. Mindemellett arról is állást kívánok foglalni, hogy vajon indokolt lehet-e az Alaptörvényben egy a szellemi alkotások, vagy maga az alkotó védelmére irányuló rendelkezés, és amennyiben igen, úgy pontosan mely tárgyra irányulóan, és milyen mértékben.

---

1 Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata - Első rész, Grill Károly Könyvkiadó Vállalata, Budapest, 1937. 380. p.

2 Lásd: 1338/B/1992. AB határozat, AB Közlöny: II. évf. 12. szám.